

Krizler Kesişip Pusula Kaybolduğunda Belirsizliğin Olduğu Bir Dünya

Son dakika haberlerinin çoğaldığı, birbiriyle çelişkili analizlerin sıklaştığı ve fitnenin karanlık gecenin bir parçası gibi olduğu bir zamandayız; tıpkı Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in bize şu şekilde haber verdiği gibi: تَكُونُ بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ فِتْنٌ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ؛ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا، وَيُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا، يَبِيعُ پارçaları gibi fitneler olacak; (o gün) kişi mümin olarak sabahlayacak ve kafir olarak akşamlayacak. Mümin olarak akşamlayacak ve kafir olarak sabahlayacaktır. Birçokları da dünyevi menfaatler karşılığında dinlerini satacaklar.” İşte bugün dünya, sanki kesinlik yörüngesinden çıkıp tüm olasılıklara açık bir alana geçmiş gibi görünmektedir. Huzursuzluklar artık belirli bir kriz bağlamında okunan istisnai bir olay değil, aksine siyaset, ekonomi, toplum ve düşünceyi birlikte gölgeleyen genel bir durum haline gelmiştir. Nitekim bizler, tek bir kriz yaşamıyoruz, aksine krizlerin kesiştiği bir zamanda yaşıyoruz; zira jeopolitika ile finans piyasaları iç içe geçmiş, merkez bankalarının kararları sosyal istikrara yansımış ve fikri dönüşümler, popülizmlerin yükselişi ve kurumlara olan güvenin azalmasıyla iç içe geçmiştir.

Siyasi açıdan; soğuk savaş sonrası oluşan uluslararası düzenin temelleri aşınırken, parametreleri net olan alternatifler ortaya çıkmamıştır. Nitekim Amerika, kendisine uygun uluslararası koruma sağlamaya yönelik girişimleriyle kendini tek koruyucu olarak dayatırken, nüfuz haritalarını yeniden çizmeye çalışırken, vekalet savaşlarını tırmandırırken ve ekonomik yaptırımları stratejik bir baskı aracı olarak kullanırken, çok taraflı uluslararası kurumlar ise güçlerini ve mali desteklerini kaybederek küresel ritmi kontrol etmede etkisiz bir hale gelmişlerdir. Bu egemen siyasi iklimde, artık ittifaklar sabit olmadığı gibi düşmanlıklar da kalıcı değildir; aksine bunlar, Amerika'nın çıkarları tarafından yönetilmekte ve herkes de buna boyun eğip itaat etmektedir!

Ekonomik olarak; dünya, başlangıçta özel bir sınıfın çıkarlarına ve insanlık dışı çıkarlara dayalı insani kurallar üzerine kurulmuş bir yapının çöküş aşamasına girmiştir; zira enflasyon, eğer varsa orta sınıflar ve en büyük sosyal sınıf haline gelen yoksullar üzerinde baskı oluşturmakta, devlet borcu, hükümetlerin seçeneklerini kısıtlamakta ve enerji ve teknoloji piyasalarındaki derin dönüşümler ile tedarik zincirlerindeki aksaklıklar, ekonominin artık sadece büyüme ve daralma rakamlarından ibaret olmadığını göstermekte, aksine devletin ve piyasanın rolüne ilişkin farklı görüşler ortaya çıkmakta ve her finansal krizle birlikte servet dağılımındaki adalet, büyümenin sürdürülebilirliği ve küreselleşmenin sınırları hakkındaki sorular derinleşmektedir...

Toplumsal olarak; kolektif endişe duygusu genişlemekte, siyasi ve ekonomik elitlere olan güven azalmakta, nesiller arasındaki uçurumlar büyümekte ve kamusal alandaki kutuplaşmalar artmaktadır. Katılım ve diyalogun güçlendireceğine dair söz veren sosyal medya ağları, çoğu zaman fikri kirleten ve aileleri dağıtan platformları ortaya çıkarmış olup bu ağlar, öfkeyi artırmak ve bölünmeler oluşturmak için bir araç haline gelmiştir; böylece hızlı bir şekilde

artan yaşam baskısının tırmanmasıyla birlikte tüm bunlar, zaten kırılğan olan toplumun istikrarını tehdit etmekte, ekonomik talepleri siyasi gerilimlere dönüştürmekte ve popülizm genel hayal kırıklığını beslemektedir. Dünya, geçmiş on yıllarda ekonomik liberalizmi yöneten varsayımların derinlemesine incelenmesine tanık oluyor, adalet, kimlik, egemenlik ve küreselleşme, demokrasi ve insan hakları gibi mefhumlar hakkında zor sorular yöneltiyor, bu mefhumlar artık nihai hedefler olarak değil, aksine eleştirilebilen ve bu fikri hareketin ortasında yeniden şekillendirilebilen algılar olarak tartışılıyor; böylece çağdaş insan, hızla değişen dünyada anlam ve hızlı dönüşümlerin ritmini düzenleyen bir değer çerçevesi arıyor.

Böylece krizler kesiştiğinde, sadece ülkeler düzeyinde değil, aksine bireyler düzeyinde de pusula kaybolmakta, dolayısıyla gelecek daha az öngörülebilir bir hale gelmekte, kararlar daha da zorlaşmakta ve dünya düzeninin doğası ve sınırları hakkında büyük sorular yeniden gündeme gelmektedir. Devletler, piyasaların rolü ve insanın güç ve servet denklemindeki yeri gibi.

Belirsizliğin olduğu bir dünyadan bahsetmek, geçici bir kargaşa durumunu geçici olarak tanımlamak için değil, aksine önemli bir tarihsel anı anlamaya çalışmak içindir; bundan dolayı bu belirsizliğin köklerini ve sonuçlarını ortaya çıkaracak bir analize ihtiyaç vardır.

Normal zamanlarda, toplumlar öngörülebilir bir ritme göre hareket ederlerdi: Yani ekonomik büyümeyi durgunluk, siyasi gerilimleri rahatlama takip eder ve yerel krizler de coğrafi sınırları içinde kalırdı. Bugün ise bizler, insan eliyle kontrol edilemeyen fırtınalı bir denizdeki azgın dalgalar gibi birbirleriyle etkileşim halinde olan karmaşık bir siyasi, ekonomik, sosyal, çevresel ve medya krizleri kesişimiyle karşı karşıyayız ve fırtınanın ne zaman başlayacağını, nerede biteceğini veya kimin hayatta kalacağını ya da yeniden hayata başlayabileceğini kimse bilmiyor.

Birbirini takip eden krizlerin ortaya çıkması, her bir krizi ayrı ayrı tanımlamak yerine, aralarındaki kesişme noktalarını ortaya koyan kapsamlı bir okumayı gerektirmektedir. Aşağıda, ayrıntılara girmeden kısaca ortaya konulan en belirgin kesişme noktaları yer almaktadır:

Birincisi: Jeopolitik ve ekonomik kesişme

Savaşlar ve çatışmalar artık sadece silahlarla değil, yaptırımlar, enerji, tedarik zincirleri, yaşam maliyeti, piyasa kapanmaları, döviz ve hisse senedi manipülasyonu ve benzeri unsurlarla da yürütülmektedir; başka bir deyişle, ekonomi bir çatışma aracı haline gelmiş olup siyaset piyasa hesaplamalarının rehinesi olmuş ve böylece etkileri katlanarak artmıştır.

İkincisi: Enflasyon ve sosyal istikrarın kesişmesi

Fiyat artışları artık sadece ekonomik bir gösterge değildir; aksine özellikle orta ve alt sınıflar olmak üzere dünyanın dört bir yanındaki aileler üzerinde doğrudan bir baskı oluşturmakta olup satın alma gücü azaldıkça protestolar artmakta ve kamuoyundaki hoşnutsuzluk da yükselmektedir.

Üçüncüsü: Egemen borçların ve siyasi egemenliğin kesişmesi

Yüksek borçlar, ülkelerin kararlarını kısıtlamakta ve onları uluslararası finans kuruluşlarının baskısı altına veya büyük ülkelerin insafına bırakmaktadır; bu da ulusal kararların gerilemesine ve finansal istikrarın dış siyasi dengelere bağlı bir istikrar haline gelmesine, dolayısıyla dış kararların iç kararların önüne geçmesine yol açmaktadır.

Dördüncüsü: Teknoloji ve işgücü piyasasının kesişmesi

Dijital dönüşüm ve yapay zekâ, iş dünyasının yapısını yeniden şekillendirerek geleneksel mesleklerin ortadan kalkmasına ve daha fazla beceri gerektiren yeni mesleklerin ortaya çıkmasına yol açmıştır; bu da modern çağın araçlarına sahip olanlar ile bunlardan yoksun olanlar arasında önemli bir uçurum yaratmakta ve yaygın bir dışlanma duygusuna ve dayanılmaz bir işsizlik artışına neden olmaktadır.

Beşincisi: İklim değişikliği ve gıda güvenliğinin kesişmesi

Aşırı hava olayları tarımsal üretimde ve gıda tedarik zincirlerinde düşüşe yol açarak fiyatları yükseltmekte ve gıda güvenliğini tehdit etmektedir; sonuç olarak, çevresel bir kriz ekonomik bir krize, ardından sosyal gerilimlere ve belki de kaynaklar üzerinde çatışmalara dönüşmektedir.

Altıncısı: Dijital medya ve siyasi kutuplaşmanın kesişmesi

Elektronik medya araçları, aşırılıkçı anlatıları güçlendirmekte ve bölünmeyi pekiştiren, boş şeyleri, yalanları, güvensizliği, ahlaki çürümeyi ve benzerlerini yayan fikri baloncuklar yaratmaktadır.

Yedincisi: Psikolojik krizlerin ve yaşam koşullarının kesişmesi

Gelecekle ilgili endişeler, iş kayıpları ve tekrarlayan savaşılar, güvenin azalmasına, olumlu siyasi katılımın zayıflamasının yaygınlaşmasına ve bireysel ve toplumsal çatışmaların artmasına yol açmaktadır.

Sekizincisi: Stratejik vizyon eksikliğinin dönüşümlerin hızıyla kesişmesi

Olayların hızı, mevcut elitlerin uzun vadeli planlama gücünü aşmaktadır; dolayısıyla kısa vadeli politikalar veya hızlı çözümler galip gelmekte olup böylece bunlar, kökleri değil semptomları tedavi eden yamalı çözümler özelliğini taşımaktadır.

Böyle bir dünyada, bir sektörü diğerinden bağımsız olarak reforme etmek veya bir krizi öncekinden ayrı olarak tedavi etmek yeterli değildir; bu yüzden talep edilen şey, karşılıklı bağımlılığın doğasını kabul eden ve esneklik, adalet ve sürdürülebilirlik temelinde öncelikleri yeniden formüle eden kapsamlı bir vizyondur; çünkü belirsizliğin olduğu bir dünyada en tehlikeli şey, krizlerin çokluğu değil, aksine bunların iç içe geçmiş ipliklerini, çözülmesi zor düğümlere dönüşmeden önce okuyabilme gücünü kaybetmektir.

Burada Rabbani ideolojiyi temsil eden gerçek çözüm, bugün uluslararası vizyonun dışında kalan İslam ideolojisidir; bu nedenle İslam halkının görevi akidelerine geri dönüp ona sınıksız sarılması, onu tozlarından arındırması ve Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in bize müjdelediği Hilafet Devleti'nin gölgesinde onunla amel etmek için akideyi asli konumuna geri döndürmesidir.

Eğer bugünden itibaren çalışmak istiyorsak, zaman kriziyle karşı karşıya kalacağız demektir; bu yüzden İslam projesini liderlik konumuna getirmek ve sadece özel bir zaviyeden, yani İslam'ın zaviyesinden bakan, başkalarıyla sadece şerî hükme dayanan İslami bir bakış açısıyla muamele eden ve her zaman şu şerî kaideyle amel eden elit bir kesim oluşturmak gerekir: “Fiillerde asıl olana, şerî hükme bağlı kalmaktır.”

Ayrıca bu elit kesim, sahneyi okuyabilen ve İslami araçlarla liderlik edebilen, tebaanın işlerini gözetmenin anlamını kavrayabilen, ümmet mefhumunu doğru bir şekilde taşıyabilen ve sınırların ve harici kararların olmadığı gibi Şamlı, Hindistanlı ve Afrikalı bir Müslüman ile devlette ikamet eden tebaa arasında bir ayırım yapmayan siyasi bir elit kesim olmalıdır.

Allah'a hamd olsun bugün, çalışma yapan ve gerekli olan şeyleri hazırlamış olan, Ezher Alimi Mutlak Müctehid Takiyyuddîn Nebhani'nin (Allah ona rahmet etsin) kurmuş olduğu **Hizb-ut Tahrir** vardır; Takiyyuddîn bu partiyi, Hilafet fikrini taşımak, İslami hayatı yeniden başlatmak ve onu uluslararası sahaya geri döndürmek için kurmuştur; dolayısıyla parti ve onun arkasında olanlar çalışmakta olup ümmetin bugün ihtiyaç duyduğu her şeyi hazırlamışlardır ki bu da bize zaman kazandırmaktadır; çünkü parti gemiyi güvenli bir şekilde yönlendirecek projesi ve elit kesimiyle hazır durumdadır.

Bu nedenle dünyanın dört bir tarafındaki Müslümanları, İslam'ı ve onun metodunu pratik hayata geri döndürmek için çalışmaya davet ediyoruz; çünkü yukarıda geçenlerin hepsini ortadan kaldıracak olan sadece İslam ideolojisidir; çünkü Rabbanî yasa, belirsizlik değil, kesinlik esasına dayanmaktadır.

Şeriat, asıl olarak, insanın kendi nefsiyle olan ilişkisi, Rabbi ile olan ilişkisi ve diğer insanlara olan ilişkisi olmak üzere insanın tüm ilişkilerini çözmek için ortaya çıkmıştır; ayrıca İslam, sadece Müslümanların nefislerine değil, aksine tüm insanlığın nefislerine güven aşıladığı gibi huzur ve adaleti de aşılama ve İslam'ın nurunu tüm dünyaya yaymaktadır; nitekim Rabbul İzzeti, bu dinin tüm dünyayı kapsayacak şekilde yayılacağını bize vaat etmiştir.

Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: لِيُبْلَغَنَّ هَذَا الْأَمْرُ مَا بَلَغَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا يَتْرُكُ اللَّهُ بَيْتَ مَدْيَنَ وَلَا وَبَرَ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللَّهُ هَذَا الدِّينَ، بَعْرَ عَزِيزٍ أَوْ بَدْلَ نَدِيلٍ، عِزًّا يُعِزُّ اللَّهُ بِهِ الْإِسْلَامَ، وَدُلًّا يُدِلُّ اللَّهُ بِهِ الْكُفْرَ “**Bu din, gece ve gündüzün ulaştığı her yere ulaşacaktır. Allah, bu dini sokmadığı hiçbir ev bırakmayacaktır. Çadırlara bile girecektir. Kimi onuruyla kimi de zilletiyle... Ya İslâm'la izzet bulacak veya küfürle zelil olacaktır.**”

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Nebil Abdulkerim**